

Brusel 23. června 2026
(OR. en, de)

10642/26
ADD 1 REV 1

Interinstitucionální spis:
2024/0319 (COD)

CODEC 1202
AGRI 505
AGRIORG 80
AGRIFIN 122
AGRILEG 161

POZNÁMKA K BODU „I/A“

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2021/2115 a (EU) 2021/2116, pokud jde o posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci (první čtení) – přijetí legislativního aktu – prohlášení

Německo požádalo, aby bylo do zápisu z jednání Rady vloženo toto prohlášení:

Německá spolková vláda se zdržuje hlasování o návrhu nařízení, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2021/2115 a (EU) 2021/2116, pokud jde o posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci, ve znění kompromisu vzešlého z trialogu dne 5. března 2026.

Souhlasíme s cílem návrhu, jímž je posílit postavení zemědělců. Celkově však nejsme přesvědčeni o tom, že nástroje v něm stanovené jsou k účinnému dosažení tohoto cíle vhodné. Zvláště kritičtí jsme, pokud jde o dodatečnou byrokratickou zátěž, která je s tímto návrhem spojena, a o velké úsilí a náklady, které bude tato změna vyžadovat. Jedním z našich klíčových cílů je omezit nepotřebnou byrokracii a vyhnout se zbytečným nákladům pro hospodářství. Ve srovnání s jinými evropskými zeměmi je německý zemědělsko-potravinářský průmysl obzvláště zasažen zavedením chráněných označení masa, kde považujeme regulaci za zbytečnou.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti nemůžeme návrh akceptovat. Zároveň však uznáváme, že se v rámci trialogů podařilo dosáhnout významných úprav. Členské státy budou mít možnost odchýlit se od povinnosti uzavírat písemné smlouvy s určitým minimálním obsahem. Možnost výjimky pro odvětví mléka a mléčných výrobků je sice omezená, ale vztahuje se na podstatné prvky.

Předsednictví se rovněž snažilo usilovně hájit postoj Rady ohledně chráněných označení masa: pojmy, které se na německém trhu běžně používají i mimo odvětví masa (jako například „burger“, „párek“ a „řízec“), lze i nadále volně používat, označení v odvětví ryb zůstávají beze změny a podařilo se vyjednat velkorysé přechodné lhůty a lhůty pro vyprodání zásob.

Lotyšsko požádalo, aby bylo do zápisu z jednání Rady vloženo toto prohlášení:

Lotyšsko hlasuje proti návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2021/2115 a (EU) 2021/2116, pokud jde o posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci (dále jen „návrh“).

Během projednávání návrhu Lotyšsko důsledně zastávalo názor, že veškeré návrhy zaměřené na posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci musí zemědělcům přinášet skutečné a hmatatelné výhody.

Pokud jde o smluvní vztahy a s ohledem na názory lotyšského zemědělského odvětví, se Lotyšsko domnívá, že rozhodnutí požadovat povinné písemné smlouvy by mělo zůstat v kompetenci členských států, a nikoli být uloženo jako povinnost.

Lotyšsko pro hlasování proti návrhu předkládá tyto argumenty:

- 1) Domníváme se, že ustanovení o smlouvách a smluvních vztazích v rámci nařízení o společné organizaci trhů by měla zůstat nezměněna a že stanovení povinných písemných smluv a mediačních mechanismů by mělo být ponecháno na uvážení členských států.
Lotyšsko je zejména proti ustanovením o smlouvách obsaženým v článku 148, neboť článek neumožňuje členským státům rozhodnout, že smlouvy v odvětví mléka a mléčných výrobků by neměly být povinné;
- 2) Lotyšsko rovněž nemůže podpořit odchýlení se od mandátu Rady, pokud jde o mediační mechanismus a snížení minimální prahové hodnoty dodávek z 20 000 EUR na 10 000 EUR.

Nizozemsko požádalo, aby bylo do zápisu z jednání Rady vloženo toto prohlášení:

Nizozemsko vítá dohodu, jíž bylo dosaženo ohledně návrhu nařízení, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2021/2115 a (EU) 2021/2116, pokud jde o posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci. Nová pravidla týkající se smluvních vztahů a další ustanovení přispívají k silnější vyjednávací pozici zemědělců, což je cíl, který Nizozemsko během celého rozhodovacího procesu aktivně podporovalo. V tomto procesu bylo zásadní zajistit rovné podmínky a široké uplatňování předpisů v celé EU, aby byl splněn cíl plánu „Jedna Evropa, jeden trh“.

Nizozemsko však z procesních ani věcných důvodů nemůže podpořit doplnění omezení týkajících se používání výrazů souvisejících s masem a omezení možností pro kultivované maso na poslední chvíli. Tato omezení nepřispívají k větší srozumitelnosti pro spotřebitele a vytvářejí zbytečnou regulační zátěž pro podnikatelskou sféru. Kromě toho podkopávají vývoj nových a hybridních produktů a odrazují od inovací a soukromých investic, které mají naprosto zásadní význam pro posílení budoucí schopnosti evropského zemědělského a potravinového systému vydělávat. To je v rozporu s doporučeními obsaženými v Draghiho zprávě posílit budoucí globální konkurenceschopnost EU.

Přestože navrhované nařízení sice přispívá k postavení zemědělců v potravinovém řetězci, s ohledem na výhrady týkající se výše uvedených omezení Nizozemsko nemůže podpořit kompromisní dohodu dosaženou mezi Radou, Evropským parlamentem a Evropskou komisí ohledně návrhu nařízení, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2021/2115 a (EU) 2021/2116, pokud jde o posílení postavení zemědělců v potravinovém dodavatelském řetězci.

Rakousko požádalo, aby bylo do zápisu z jednání Rady vloženo toto prohlášení:

Rakousko vždy konstruktivně podporovalo proveditelná ustanovení k posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci.

V diskusích byly a jsou pro Rakousko obzvláště důležité tyto body:

- odchylky od povinného používání písemných smluv o dodání zemědělských produktů, zejména v odvětví mléka a mléčných výrobků;
- odpovídající rozlišování mezi uznanými organizacemi producentů a neuznanými organizacemi producentů nebo jinými subjekty v právních předpisech týkajících se hospodářské soutěže.

Odchylky od povinného používání písemných smluv o dodání zemědělských produktů, zejména v odvětví mléka a mléčných výrobků

V kontextu nařízení (EU) č. **1308/2013 (články 148 a 168)**, kterým se stanoví společná organizace trhů, **mohou v současné době členské státy v zájmu subsidiarity rozhodnout**, zda jsou pro dodávky prvním kupujícím, s výjimkou družstev, vyžadovány **písemné smlouvy**.

V současné době v Rakousku žádné písemné smlouvy vyžadovány nejsou. Vnitrostátní vyhláška o rámcových podmínkách pro producenty (*Erzeuger-Rahmenbedingungen-Verordnung*) na základě zákona o organizaci trhu (*Marktordnungsgesetz*) stanoví, že dodavatel syrového mléka nebo zemědělských produktů může požadovat smlouvu. Písemné dohody o dodávkách mléka jsou již v Rakousku běžnou praxí, nemusí však být přesně v souladu s ustanoveními společné organizace trhů.

Tento návrh na **změnu společné organizace trhů** přináší **zásadní změny smluvních vztahů**.

Písemné **smlouvy** jsou nyní v zásadě **povinné pro všechny dodávky** zemědělských produktů. V odvětví mléka a mléčných výrobků se nyní kromě syrového mléka vztahují i na dodávky všech mléčných výrobků.

Další podmínky (včetně transparentních a demokratických metod stanovení cen předem, s přihlédnutím k dopadu na výdělky zemědělců a doby splatnosti a platební postupy) jsou spojeny s **výjimkami pro družstva** a tyto výjimky jsou spojeny s **právní nejistotou**.

Bylo zavedeno **nové ustanovení o revizi** pro smlouvy s dobou trvání delší než 12 měsíců (**šest měsíců v odvětví mléka a mléčných výrobků**), které dodavateli jednostranně umožňuje smlouvu o dodání kdykoli ukončit. Dosud bylo cílem společné organizace trhů požadovat, aby smlouvy o dodání měly dobu trvání nejméně šest měsíců, nyní však existuje **riziko**, že **bude s větší pravděpodobností nabízena kratší doba trvání**. To platí zejména pro odvětví mléka a mléčných výrobků.

Přestože **odchylky** pro konkrétní **produkty** nebo **prvky smlouvy** jsou i nadále možné, musí být stanoveny na vnitrostátní úrovni, což s sebou nese byrokratickou zátěž.

Hrozí, že budou nabízeny pouze **krátkodobé smlouvy o dodání**, nebo že pro menší dodavatele v odlehlých oblastech bude ještě obtížnější najít kupující. To nebude mít žádný vliv na tržní podmínky: v současné době v EU roste objem mléka, což vyvíjí tlak na ceny producentů.

Rozšíření odchylek od právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže na neuznané organizace producentů a další subjekty

Až dosud bylo – odchýlně od čl. 101 odst. 1 SFEU – přípustné, aby každá organizace producentů uznaná podle čl. 152 odst. 1 nařízení (EU) č. 1308/2013 plánovala produkci zemědělských produktů, optimalizovala jejich produkční náklady, umísťovala tyto produkty na trh a sjednávala smlouvy na jejich dodávky jménem svých členů pro veškerou produkci nebo její část.

V budoucnu budou tyto odchylky od právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže **rozšířeny** i na **neuznané organizace producentů, družstva a organizace mající jakoukoli jinou rovnocennou právní formu uznanou vnitrostátním právem**, které o uznání požádaly a nebyly dosud členským státem uznány jako organizace producentů, pokud splňují požadavky stanovené v čl. 152 odst. 1 a článku 154 nařízení o společné organizaci trhů.

Každá taková organizace producentů může využít této odchylky ve lhůtě stanovené v čl. 154 odst. 4 písm. a) nařízení o společné organizaci trhů, nebo pokud členský stát nepřijme rozhodnutí o žádosti o uznání do konce této lhůty, **ve lhůtě pěti let ode dne podání žádosti o uznání**, pokud příslušný členský stát nerozhodl o jejím zamítnutí.

Předem lze očekávat tyto důsledky:

- Zvýšení počtu nových příjemců bude působit proti probíhajícímu úsilí o zjednodušení – lze očekávat, že předpokládané zvýšení počtu kontrol povede k nárůstu administrativní zátěže.
- Navíc skutečnost, že postupy uznávání mohou probíhat řadu let, vytváří právní nejistotu, která představuje značné riziko závažných sankcí za kartelové dohody v případě následných zjištění, že nebyly dodrženy požadavky na uznání.
- Je třeba rovněž upozornit na rostoucí rozdíly mezi členskými státy, pokud jde o načasování postupů uznávání v předepsaném pětiletém období.
- Kromě toho byl zaveden zcela nový postup uznávání (v současné době: ověření *ex ante*; v budoucnosti: ověření *ex post*).
- Nad rámec uvedených otázek představuje nové ustanovení **oslabení stávajícího systému pro uznané organizace producentů: organizace producentů, které již byly uznány, budou mít menší výhody.**

Rakousko se domnívá, že zachování **současného stavu v systému uznávání** by bylo **jednoznačně vhodnější**, mimo jiné proto, aby byly zachovány **výhody pro organizace producentů, které již byly uznány**. V neposlední řadě již bylo možné, aby všechny neuznané organizace producentů, družstva a další subjekty uznání jako organizace producentů získaly, a mohly tak využívat výjimek z právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže.

Závěr

Rakousko i nadále vidí prostor pro větší zohlednění těchto bodů, a **proto vyzývá Evropskou komisi, aby v přiměřené lhůtě vyhodnotila stávající pozměňovací návrhy**.

Rakousko se však **proti dosaženému kompromisu nepostaví, a bude hlasovat pro**.
